

Kijk naar de volgende zinnen. Onderstreep alle werkwoorden. Soms zijn er ook stukjes die normaal aan het werkwoord vast zitten (opraperen → hij raapt op). Onderstreep daarna de persoonsvorm nog een keer. Trek een kringetje rond de zinnestukjes met een naamwoordelijk gezegde.

1. Hij wordt later zeker brandweerman.
2. Zij gaan vandaag een serieuze wandeling maken.
3. De leraar kondigde vandaag de vrije dag aan.
4. De juffrouw keek me heel erg boos aan.
5. Vader gaat morgen alleen op stap.
6. Pieter wordt ineens heel erg duizelig.
7. Krijg ik morgen alstublieft mijn balpen terug?
8. Hoe kan je nu die moeilijke som oplossen?
9. Waarom eet je die boterham niet op?
10. Plotseling flitsen de lichten aan.

Lees de volgende zinnen en los de volgende opdrachten één voor één op.

- Omcirkel het onderwerp
- Onderstreep de persoonsvorm
- Onderstreep het voorwerp twee maal

1. De hele familie zit gezellig aan tafel.
2. Op de radio hoorde Luk een heel mooi liedje.
3. Wenend eet de stoute jongen zijn bord leeg.
4. Zij is een pientere meid.
5. Misschien wordt de grote man wel directeur.
6. Of hij wordt eerste minister.
7. Dan is hij de baas van het land.
8. Iedereen moet naar hem luisteren.
9. En de jongen zal nooit meer naar school kunnen gaan.
10. De kleuters willen alles weten over de poes.

Lees de zinnen en vul in indien mogelijk.

1. Tijdens het studeren kunnen we twee belangrijke dingen onderscheiden.

Onderwerp:

Persoonsvorm:.....

Voorwerp:.....

Bepaling:.....

2. Een goede nachtrust is zeer belangrijk voor de gezondheid.

Onderwerp:

Persoonsvorm:.....

Voorwerp:.....

Bepaling:.....

3. Vaak merk je mooie vogels op in het bos.

Onderwerp:

Persoonsvorm:.....

Voorwerp:.....

Bepaling:.....

4. Daarnaast moeten studenten ook plannen maken voor de toekomst.

Onderwerp:

Persoonsvorm:.....

Voorwerp:.....

Bepaling:.....

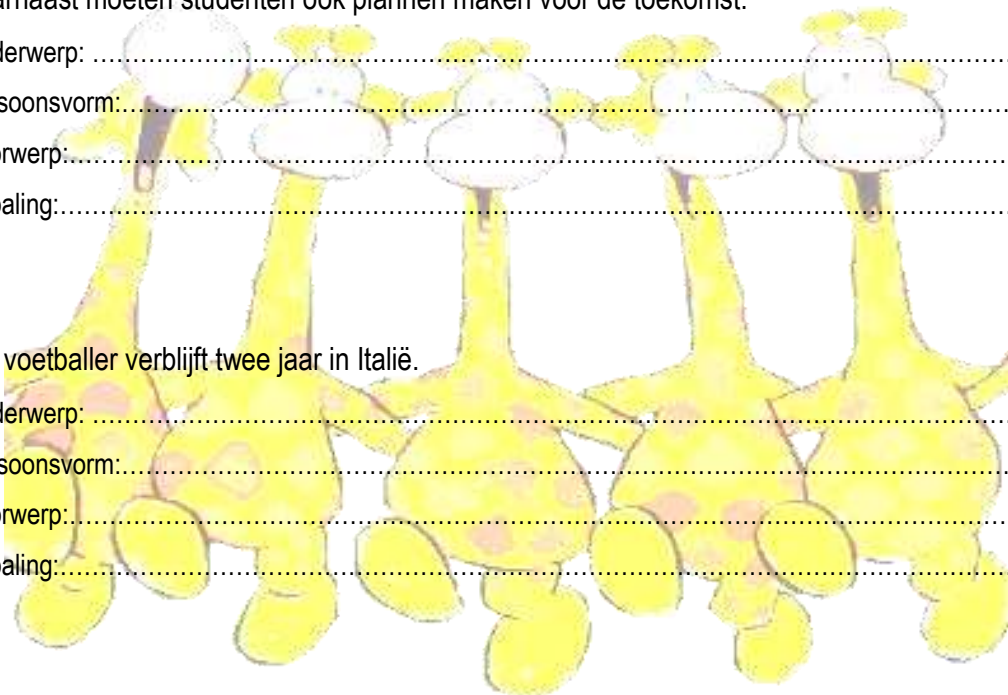
5. Die voetballer verblijft twee jaar in Italië.

Onderwerp:

Persoonsvorm:.....

Voorwerp:.....

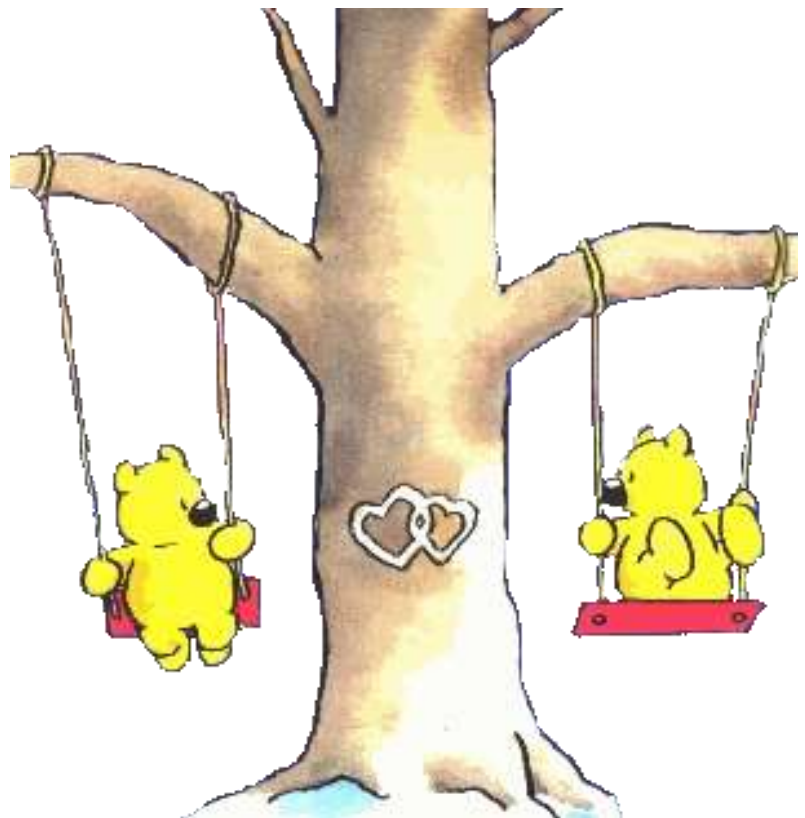
Bepaling:.....

Naam:

Onderstreep in de onderstaande zinnen het voorwerp. Let op: niet elke zin heeft een voorwerp!

1. Je voelt de koude regen.
2. Hoge bomen vangen veel wind.
3. Vooral ouderen gebruiken vaak de tram.
4. Krijg je een pakje voor je verjaardag?
5. Zie je die vogel in de boom?
6. Die boom wordt één van deze dagen omgekapt.
7. De boslucht vult de longen van de kinderen.
8. De man parkeerde zijn wagen langs de garage.
9. 's Avonds knutselt hij altijd mooie dingen in zijn kamer.
10. Uit de schuur vluchten een paar kinderen weg.

Naam:

Huistaak Taalbeschouwing: De bepaling

1. Onderstreep in de volgende zinnen de bepalingen. Schrijf eronder de vraag die je gesteld hebt om erachter te komen wat de bepaling is.

1) In Amerika ontdekken wetenschappers een nieuw medicijn.

.....
.....

2) Ze aten de boterbloempjes gulzig op.

.....
.....

3) Brusselaar vermoordt zijn zus met een broodmes.

.....
.....

4) Zondag speelt Clijsters een belangrijke match.

.....
.....

5) Oude mensen zijn bang om te sterven.

.....
.....

2. Vul de zinnen uit het artikel aan met een goede bepaling

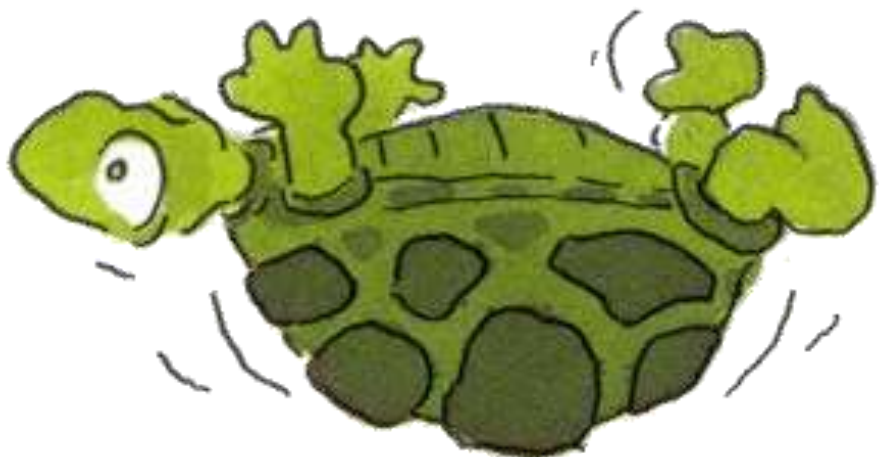
Dokter overvallen

.....(wanneer) heeft een gemaskerde en gewapende man een overval gepleegd op de praktijk van dokter Coenen. De dokter heeft een praktijk (waar).

De overvaller eiste geld. Doordat hij (hoe) sprak, verstond de dokter hem niet. De jongeman sloeg de geneesheer (waarmee). Toen de gemaskerde man de portefeuille van de dokter te pakken had, vluchtte hij uit de praktijk.

3. Zijn de onderstreepte zinsdelen bepalingen of niet?

	Ja	Neen
Een story kost tegenwoordig <u>1,45 euro</u> .		
Baby sterft <u>op de straat</u> .		
<u>Met een lach op het gezicht</u> vertrekt Danny.		
Politie zoekt <u>de ontvoerder</u> .		
<u>Pas binnen de 10 dagen</u> krijgt de minister antwoord.		

Huistaak voorwerpen en bepalingen Naam:

Omcirkel de voorwerpen in de onderstaande zinnen en onderstreep de bepalingen.

Verdeel misschien eerst de zinnen in zinsdelen.

1. Met mijn boeken heb ik door de jaren heen nationale bekendheid verworven.
2. Ook in Japan leert men Engels.
3. Vertelt de meester ons altijd de waarheid?
4. Dan hebben we korte dagen.
5. Met handen en voeten stond hij weer allerlei boeiende verhalen te vertellen.
6. Met deze cheque schenken we aan de winnaars twee overnachtingen.

Vul van elke zin de gevraagde delen in.

1. Bij het studeren kan je twee belangrijke dingen onderscheiden.

Onderwerp:
Gezegde (ww.):
Bepaling:
Voorwerp:

2. Een goede nachtrust is heel belangrijk voor de gezondheid.

Onderwerp:
Gezegde (ww.):
Bepaling:
Voorwerp:

3. Vaak merk je mooie vogels op in het bos.

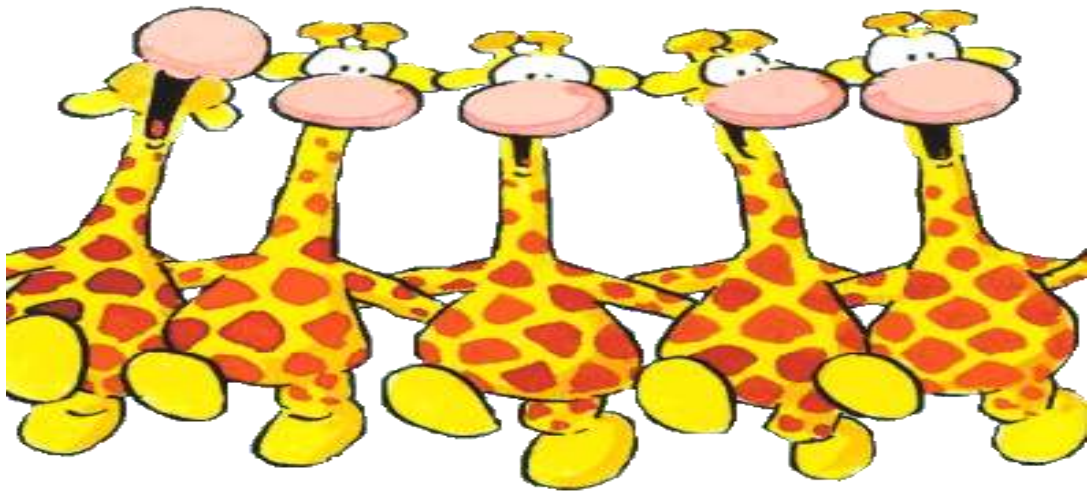
Onderwerp:
Gezegde (ww.):
Bepaling:
Voorwerp:

4. Daarnaast moeten studenten ook plannen voor de toekomst.

Onderwerp:
Gezegde (ww.):
Bepaling:
Voorwerp:

5. Die voetballer verblijft twee jaar in Italië

Onderwerp:
Gezegde (ww.):
Bepaling:
Voorwerp:

Onderwerp en Persoonsvorm

Omkring het onderwerp en onderstreep de persoonsvorm

Het uniform van de verpleegster is sneeuwwit.

De langharige hond kwam kletsnat uit het water.

Willen we nog een partijtje scrabble spelen?

De viltstiften en kleurpotloden zitten in een etui.

Vader doet wat wijn bij de vleessaus.

Wij stoppen onze boeken in de boekentas.

Het water in het beekje is vervuult.

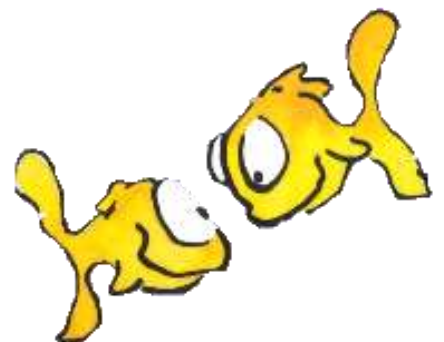
's Morgens heeft Jan verschrikkelijke buikpijn.

In de klas hangen mooie foto's van vliegtuigen.

Katrien knoopt haar bloesje dicht.

Vera hangt de was aan de waslijn.

Was de meneer heel boos op Jeroen?

Hij trapte de bal in het doel.

Deze avond speelt het orkest een leuk liedje.

De bel hangt aan een dik touw.

In de broekzak van Jo zit een scheur.

Elke vrijdag eten we spaghetti.

Het is snikheet in het kamertje van de baby.

Iedere morgen doe ik jam op mijn boterham.

Die rode pen is niet van mij.

Plaats bij de volgende werkwoorden een betekenisvol onderwerp. Vraag je af of jouw combinatie voldoende betekenis heeft. Als dat niet zo is, moet je in de derde kolom een aanvulling verzinnen die de boodschap nog een beetje duidelijker maakt.

1. maken
2. opeten
3. spelen
4. kuchen
5. huilen
6. begrijpen
7. zien
8. zwijgen
9. bedenken

10. besturen

	Onderwerp	persoonsvorm	aanvulling
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

De computer wiste toevallig al de voorwerpen uit de volgende zinnen. De boodschap is dus niet duidelijk genoeg. Vul de zinnen zo aan dat de boodschap wel terug duidelijk wordt.

1. We hebben op één avond uitgelezen.
2. Mijn zus bakt elke zondag

3. Na het verkeersongeval kocht hij
4. Op een beurs in Japan stelde Sony voor.
5. Tijdens de les schrijft de juf..... op het bord.
6. Bellen naar het buitenland kost
7. Bij de aankoop van een portie kaas krijg je gratis.

Omcirkel in onderstaande zinnen alle voorwerpen.

1. De politieagenten zien de boef lopen.
2. Mama elke woensdag lekkere wafels.
3. Gisteren heeft mijn papa de auto gewassen.
4. De juf betaalt de tickets.
5. Mijn tandenborstel zit in mijn koffer.
6. Aan de zee ruik je het zout.

Naam:

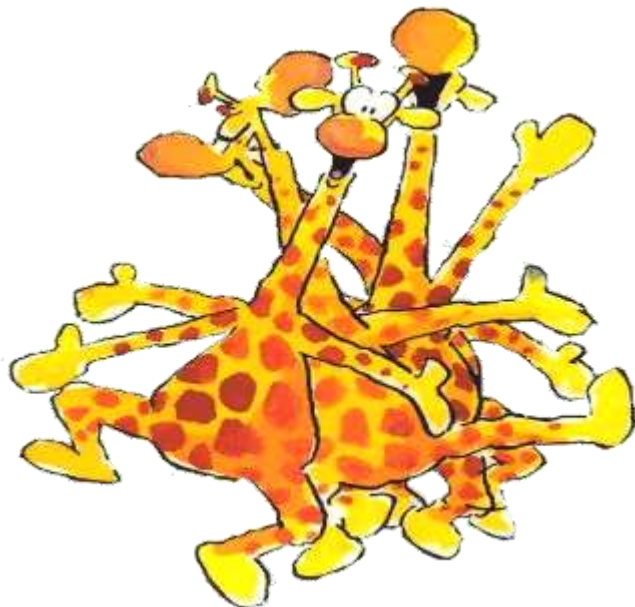
Verdeel de onderstaande zinnen in zinsdelen door er streepjes tussen te zetten.

Onderstreep daarna de werkwoorden. De persoonsvorm onderstreep je dubbel.

Omcirkel het onderwerp.

Kleur de voorwerpen groen.

1. Gisteren bakte mama een grote taart in de keuken.
2. De nieuwjaarsbrief las Jan voor op de avond voor Nieuwjaar.
3. In Italië eten de mensen graag pasta.
4. De mensen zagen in de verte de tent van de kinderen staan.
5. In de winter speelt papa met de kinderen in de sneeuw.
6. De kinderen van de klas spelen vaak op de speelplaats met de bal.
7. De vogels eten lekkere zaadjes en nootjes in het vogelhuisje.
8. Gisteren heeft mijn hond een muis opgegeten in het stalletje.

Zoek in de volgende zinnen het onderwerp. Wie of wat doet er iets in deze zin? Omcirkel het!

1. Brullend, hijgend, dreigend komt hij naar voren.
2. We waren helemaal alleen thuis.
3. Meestal fluisteren ze achter hun hand.
4. Alles leek voor eeuwig dichtgevroren.
5. Houdt deze nieuwe doucheschuim je huid gezond?
6. Zij staaarde door het donkere venstertje en wachtte de hele nacht.
7. Klagen deed hij niet.
8. Dat verjaardagscadeau wordt je pas op je verjaardag gegeven.
9. In deze school is dat zeker geen pretje.
10. Heeft u wel eens op school ontbeten?

Maak met de woorden hieronder zinnen. Zorg ervoor dat dit groepje woorden het onderwerp is van jou zin. Dat wil niet zeggen dat deze woordengroep in het begin van de zin moet staan!

1. Het lachende meisje op de fiets

.....
.....

2. Een bekende Vlaming

.....
.....

3. Verschillende soorten van verhalen

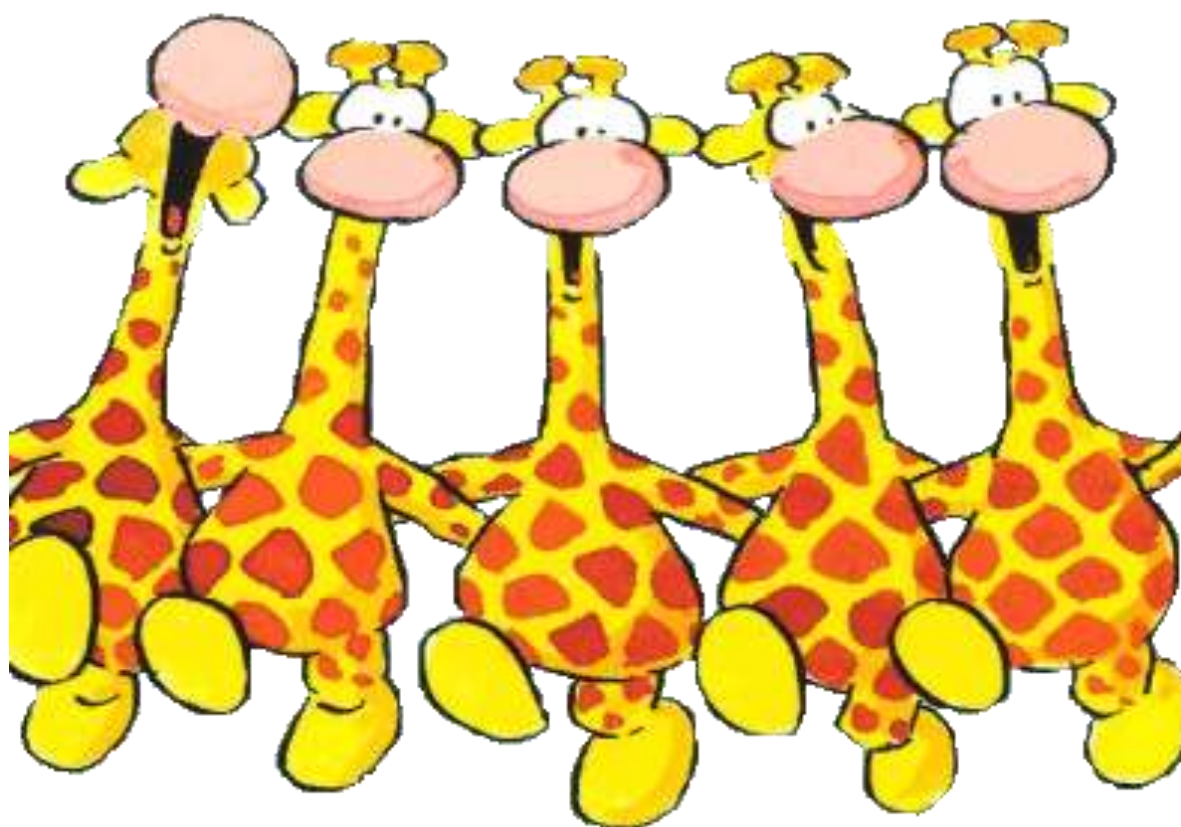
.....
.....

4. Mijn slaapkamer

.....
.....

5. De hond van Pieter

.....
.....

Omcirkel in elke zin het onderwerp.

Een oude vrouw kwam gisteren ten val. Zij reed op haar fiets langs de Toekomststraat. Een passerende fietser snapte haar boodschappentas van het stuur. Door de ruk viel de vrouw op het beton. De jonge deugniet wist snel te ontkomen. Tomaten, sla en nog wat fruit staken in de tas. Gelukkig was de portemonnee van de vrouw er niet bij. Die bewaarde ze altijd in haar jaszak. Op het politiebureau noteerde een agent het verhaal. Enkele getuigen konden een beschrijving van de dader geven.

Herschreef de volgende zinnen, zodat er maar één werkwoord overblijft.

1. De meisjes hebben zich tijdens de pauze geamuseerd.

.....
.....

2. Het zal morgen flink waaien.

.....
.....

3. Peter heeft zijn broek aan de prikkeldraad gescheurd.

.....
.....

4. Ik heb me op dat tijdschrift willen abonneren.

.....
.....

5. Zij zou voor kleuterleidster willen studeren.

.....
.....

Omcirkel in de volgende zinnen het onderwerp en onderstreep alle werkwoorden (= werkwoordelijk gezegde). Begin met de persoonsvorm!

1. Een Nederlandse familie trok tijdens de zomervakantie naar Engeland.
2. Ze hadden er en vakantiehuisje gereserveerd.
3. De man wou een tentoonstelling bezoeken.
4. De straatnaam had hij onthouden.
5. Zoiets had gisteren niet mogen gebeuren.

Duid in elke zin het onderwerp aan door het te omcirkel en onderstreep daarna alle werkwoorden. Omcirkel de nummers van de zinnen die een naamwoordelijk gezegde bevatten.

1. Al drie dagen is het feest in het dorp.
2. De burgemeester had het gebeuren plechtig geopend.
3. Vandaag is het zondag.
4. De zon schijnt al de hele dag.
5. De inwoners van het dorp zijn al vroeg naar het marktplein gekomen.
6. Alle huizen lijken verlaten.
7. Een aantal artiesten brengen nummertjes op het toneel.
8. Plots wordt het muisstil op het plein.
9. Een spannend moment is aangebroken.
10. Wie wordt de nieuwe Miss België?
11. Gisteren werden er proeven afgenomen.
12. De beslissing wordt straks meegedeeld.
13. De winnaar is ontzettend gelukkig.
14. Over enkele dagen lees je erover in de krant.

15. De kat van Jole is mooi en lief.

Verzin bij elke prent twee zinnen met een naamwoordelijk gezegde (1) en twee zinnen met een werkwoordelijk gezegde (2).

1.....
.....

2.....
.....

1.....
.....

2.....
.....